

عکس: شانا

نرخ رشد بهره‌وری صنعت نفت به ۱۶٫۳ درصد رسید

رشد بخش نفت در بهار امسال نیز ۱۹٫۸ درصد بود و در مجموع ۶ ماه اول امسال، بخش نفت ۲۲٫۷ درصد رشد داشته است که نقشی ۱۶ درصدی در تولید ناخالص داخلی ایران دارد

گزارش

به آمارهای اقتصادی در بخش‌های مختلف نشان می‌دهد شعار تابستان سال ۱۴۰۰ حالا به عرصه عمل رسیده است.

یکی از مهم‌ترین شاخص‌های اقتصادی که به نوعی دیگر شاخص‌ها را در خود جای داده، رشد اقتصادی است. رشد اقتصادی از همان فصل نخست در دولت سیزدهم با افزایش همراه شد و تاکنون نیز ادامه دارد. با تلاش دولت سیزدهم در سال‌های اخیر نشان‌های امیدوی برای برون‌رفت از رکود تورمی دهه ۹۰ مشاهده می‌شود به طوری که میانگین روند رشد اقتصادی در سال‌های ۱۴۰۰-۱۴۰۰ به ۴٫۲ درصد رسیده که ۷۵ درصد آن از محل رشد بهره‌وری بوده است.

در این بین سهم نفت و گاز در تحقق رشد اقتصادی بسیار بیشتر از سایر بخش‌ها بوده و بر اساس اعلام مرکز آمار ایران، بخش نفت در تابستان امسال رشد ۲۵٫۶ درصدی را به ثبت رسانده است. این در حالی است که رشد بخش نفت در بهار امسال نیز ۱۹٫۸ درصد بود و در مجموع ۶ ماه اول امسال، بخش نفت ۲۲٫۷ درصد رشد داشته است که نقشی ۱۶ درصدی در تولید ناخالص داخلی ایران دارد.

رشد اقتصادی در تابستان امسال با نفت، ۷٫۱ درصد و بدون نفت ۴٫۲ درصد بود. این اعداد نشان‌دهنده سهم بزرگ نفت در اقتصاد ایران است. صنعت نفت همچنین در رشد

بهره‌وری نیز نقش بزرگی ایفا کرده است. در واقع بهره‌وری کل عوامل تولید، نشان‌دهنده کیفیت رشد اقتصادی است و با افزایش بهره‌وری می‌توان با منابع ثابت، ارزش افزوده بیشتری برای اقتصاد ایجاد کرد، بنابراین استمرار و پایداری رشد اقتصادی با هزینه کمتر، نیازمند تقویت بهره‌وری در اقتصاد است. کاهش هزینه در افزایش رشد اقتصادی در صنعت نفت و گاز به دلیل بالا بودن نقش آن در اقتصاد به طور کلی در قیمت تمام شده تأثیر بالایی دارد و از همین‌رو در دولت سیزدهم تلاش شده است بهره‌وری در صنعت نفت و گاز بیش از سایر بخش‌ها باشد.

با تلاش دولت سیزدهم در سال‌های اخیر نشان‌های امیدوی برای برون‌رفت از رکود تورمی دهه ۹۰ مشاهده می‌شود به طوری که میانگین روند رشد اقتصادی در سال‌های ۱۴۰۰-۱۴۰۰ به ۴٫۲ درصد رسیده که ۷۵ درصد آن از محل رشد بهره‌وری بوده است

۶ ماه اول امسال نیز ادامه‌دار بود. در این میان عوامل مؤثر بر رشد اقتصادی در ۶ ماهه اول سال ۱۴۰۲ شامل رشد ۲٫۹ درصدی حاصل از بهره‌وری عوامل تولید، رشد ۱٫۵ درصدی حاصل از نیروی کار و رشد ۰٫۳ درصدی حاصل از موجودی سرمایه بوده است. نکته مهم در این میان رشد ۱۶٫۳ درصدی بهره‌وری بخش نفت و گاز در دولت سیزدهم است، در حالی که نرخ بهره‌وری کل اقتصاد در برنامه ششم از ۰٫۸ درصد به ۳٫۷ درصد رسیده، رشد بخش نفت در این مدت از منفی ۳٫۷ درصد به ۱۲٫۶ درصد افزایش داشته که نشان‌دهنده رشدی ۱۶٫۳ درصدی در این دولت است.

بخش نفت و گاز در مقایسه با سایر بخش‌های اقتصاد بالاترین رشد بهره‌وری را به خود اختصاص داده و به شکل معناداری با سایر بخش‌ها فاصله دارد.

در واقع رشد بهره‌وری در دولت سیزدهم مانند رشد اقتصادی که در این دولت به ثبت رسیده بیش از هر بخشی وامدار صنعت نفت و تحقق اهداف سیاست‌های اقتصاد مقاومتی در این عرصه است که توانسته بدون برداشته شدن تحریم‌های ظالمانه امریکا، سهم خود را از بازارهای جهانی پس بگیرد و پول نفت را به اقتصاد بازگرداند؛ اتفاقی که شاهد تأثیر آن در آمارهای اقتصادی طی ۲۹ ماه عمر دولت سیزدهم هستیم.

جواد اوجی، وزیر نفت گفته است که گروه نفت و گاز به رشد ۲۵٫۶ درصدی رسیده که این امر بی‌سابقه بوده زیرا سرمایه‌گذاری در صنعت نفت و گاز یکی از مهم‌ترین وظایف وزارت نفت است و امروز به گواه مرکز آمار ایران وزارت نفت بهترین کارنامه را دارد و همان‌طور که داوود منظور، رئیس سازمان برنامه و بودجه آن را ارائه کرد، گروه نفت و گاز رشد ۲۵٫۶ درصدی را به دست آورده که تا به حال سابقه نداشته و البته این رشد به واسطه سرمایه‌گذاری‌ها در صنعت نفت است.

وزیر نفت با بیان اینکه ما در مجموع ذخایر نفت و گاز در دنیا رتبه نخست را داریم، ادامه داد: بنده ۳۳ سال در وزارت نفت فعالیت کرده‌ام، اما هیچ‌گاه با چنین رشدی در دوره‌های گذشته روبه‌رو نبودیم که امروز به لطف پروردگار و حمایت دولت و کارشناسان صنعت نفت این رشد محقق شده است.

اخبار

رشد ۲۲ برابری مصرف برق کشور در طول ۴۵ سال گذشته

وزارت نیرو اعلام کرد: صنعت برق کشور در طول ۴۵ سال گذشته شاهد پیشرفت‌های کمی و کیفی قابل‌توجهی بوده است که از جمله نتایج آن افزایش بیش از ۲۲ برابری میزان مصرف برق کشور در طول این سال‌ها بوده است. در سال ۱۳۵۷ کل مصرف برق کشور ۱۴ میلیارد کیلووات‌ساعت بود که این رقم در پایان سال ۱۴۰۱ به ۳۱۷ میلیارد کیلووات‌ساعت رسیده است.

بررسی‌ها نشان می‌دهد در طول سال‌های اخیر بیش از ۵۰ درصد انرژی برق کشور در بخش مولدها یعنی صنعت و کشاورزی به مصرف رسیده است. به عنوان مثال در حالی در سال ۱۳۵۷ میزان مصرف برق در بخش صنایع کشور ۵ میلیارد کیلووات‌ساعت بود که این رقم در سال ۱۴۰۱ با افزایش ۲۳ برابری به ۱۱۵ میلیارد کیلووات‌ساعت رسید.

تنها در سال گذشته بخش کشاورزی و صنعت در مجموع ۵۰٫۸ درصد از کل برق مصرفی کشور را به خود اختصاص دادند. همچنین در طول سال‌های گذشته بخش خانگی همواره چیزی حدود ۳۰ درصد مصرف برق را به خود اختصاص داده است و تنها در سال گذشته در این بخش ۳۱ درصد برق مصرف شد که البته نسبت به سال ۱۴۰۰ کاهش ۲٫۶ درصدی داشت.

بر اساس این گزارش در طول سال‌های گذشته و در جریان تعدیل و بهینه‌سازی روشنایی معابر، سهم این بخش در مصرف برق روندی کاهش داشته است و از ۵ درصد در سال ۱۳۷۷ به ۱٫۶ درصد در سال ۱۴۰۱ رسید.

کاهش ۵۰ درصدی بارش‌های زمستانه

سختگویی صنعت آب با اشاره به کاهش ۵۰ درصدی میزان بارش‌ها از آغاز زمستان تاکنون گفت: در چنین شرایطی مدیریت مصرف باید به‌عنوان یک الگوی جدی در دستور کار باشد و توجه تمام اقشار جامعه به‌طور جدی به این موضوع جلب شود.

فیروز قاسم‌زاده با اشاره به آخرین وضعیت بارش‌ها و موجودی سدهای کشور اظهار داشت: سال آبی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ در حالی ۱۲۷ روز خود را سپری می‌کند که پیش‌بینی‌های بارشی محقق نشده است و سال جاری به‌عنوان چهارمین سال خشک متوالی، با کاهش جدی بارش روبه‌روست.

وی با بیان اینکه فصل پاییز امسال با کاهش بارندگی حدود ۳۰ درصدی به پایان رسید، افزود: تاکنون، بارش‌های زمستانه نیز با کاهش حدود ۵۰ درصدی روبه‌رو بوده است؛ به‌طوری‌که بارش‌های باران و برف هفته اخیر بویژه در شمال غرب کشور نه‌تنها نتوانست کمبود بارش پاییز را جبران کند بلکه سهم زمستان نیز محقق نشده است. قاسم‌زاده خاطرنشان کرد: پوشش برفی کشور، به‌رغم رشد اندک نسبت به سال گذشته، همچنان با کاهش ۱۰ درصدی نسبت به متوسط بلندمدت مواجه است. سختگویی صنعت آب، کاهش بارندگی‌های پاییز و زمستان را دلیل کاهش بیش از ۱۰ درصدی ورودی مخازن سدهای کشور اعلام کرد و گفت: با تنظیم و اجرای برنامه دقیق منابع و مصارف حوضه‌های آبریز و مدیریت مستمر مخازن سدها، حجم مخازن کشور در شرایط تقریباً برابر با سال گذشته حفظ شده است.

افزایش گازرسانی به نیروگاه‌ها، عاملی مهم در کاهش آلودگی هوا

از سال ۱۳۹۲ تاکنون مصرف مازوت در نیروگاه‌ها ۷۷ درصد کاهش یافته و گاز طبیعی جایگزین مازوت شده است

عکس: شانا

مقایسه با زمان مشابه سال ۱۴۰۱ بوده که طبق اعلام مدیر دیسپچینگ شرکت ملی گاز ایران، «منجر به کاهش ۲۴ و ۲۸ درصدی مصرف گازوئیل و مازوت شده است.» با این همه، اکنون، همین لحظه و نه حتی یک روز دیرتر، بهترین فرصت است که عملکرد دستگاه‌های باقیمانده در این خصوص به بوته نقد کشیده شود.

درون‌شهری ۸۲ درصد، اتوبوس‌های برون‌شهری ۵۷ درصد و تاکسی‌ها ۴۸ درصد برآورد شد. از سوی دیگر طبق آمار وزارت نیرو، از سال ۱۳۹۲ تاکنون مصرف مازوت در نیروگاه‌ها ۷۷ درصد کاهش یافته و گاز طبیعی جایگزین مازوت شده است. دلیل آن نیز افزایش حدود ۱۲ درصدی گازرسانی به نیروگاه‌های کشور تا پایان آذرماه امسال در

آنگونه که معاون محیط زیست انسانی اداره کل محیط‌زیست استان تهران اعلام کرده است، از سال ۱۳۹۷ تاکنون در نیروگاه‌ها و صنایع استان تهران مازوت‌سوزی نداشتیم. با این توصیف و از آنجایی که سازمان حفاظت محیط‌زیست دستگاه نظارتی و حاکمیتی در قانون هوای پاک تعیین شده، به نظر می‌رسد یکی از مهم‌ترین متهمان پرونده آلودگی یعنی «مازوت‌سوزی صنایع به سبب ناترازی گازی» تا اندازه زیادی از اتهام‌های انتصابی میرا شود.

دهم‌دی‌ماه جانشین رئیس پلیس راهور فراجا اعلام کرد که حدود ۱۲ میلیون دستگاه موتورسیکلت در کشور تردد می‌کنند که بیش از ۹۰ درصد آنها فرسوده بوده و به دغدغه‌ای ترافیکی و آلاینده تبدیل شده‌اند. یک روز قبل از آن نیز آمارهای وزارت صنعت، معدن و تجارت روشن کرد ۲۲ میلیون و ۱۰۸ هزار دستگاه خودرو و موتورسیکلت در کشور تردد می‌کنند که ۵۹ درصد آنها فرسوده است. سهم فرسودگی در مینی‌بوس‌ها ۸۶ درصد، اتوبوس‌های

مازوت‌سوزی روی آورده‌اند. اما آیا واقعاً صنایع و کارخانه‌های بزرگ، سارقان هوای پاک شهرها در این روزها به شمار می‌روند؟ شاید نیاز باشد کمی به عقب برگردیم. در پاییزی که پشت‌سر گذاشتیم شهرهای واقع در مناطق معتدل و گرم ایران هوای آنچنان سردی نداشتند و حتی در بسیاری از خانه‌ها و مراکز اداری، بخاری و دیگر وسایل گرمایشی راه‌اندازی نشد یا روی درجه کم قرار داشت. بیایید نگاهی به آمار مصرف روزانه گاز در بخش خانگی و تجاری و صنایع غیرعمده در همان دوره بیندازیم. برای نمونه بیست‌ودوم آبان‌ماه این میزان تازه به ۳۹۰ میلیون مترمکعب رسید که به گفته سرپرست مدیریت دیسپچینگ شرکت ملی گاز، بیشترین مقدار بین روزهای پاییز بود که حدود ۵۱ درصد تولید را شامل می‌شد. از سوی دیگر تولید روزانه گاز کشور در نیمه نخست سال ۱۸ میلیون مترمکعب افزایش یافت و مرز یک میلیارد مترمکعب را شکست، به

میزان تازه به ۳۹۰ میلیون مترمکعب رسید که به گفته سرپرست مدیریت دیسپچینگ شرکت ملی گاز، بیشترین مقدار بین روزهای پاییز بود که حدود ۵۱ درصد تولید را شامل می‌شد. از سوی دیگر تولید روزانه گاز کشور در نیمه نخست سال ۱۸ میلیون مترمکعب افزایش یافت و مرز یک میلیارد مترمکعب را شکست، به